

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

P9_TA(2021)0353

Nowa europejska przestrzeń badawcza na rzecz badań naukowych i innowacji**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (2021/2524(RSP))**

(2022/C 99/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (O-000031/2021 – B9-0026/2021),
 - uwzględniając komunikat Komisji z 30 września 2020 r. w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (COM(2020)0628),
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 1 grudnia 2020 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z postępu prac w ramach europejskiej przestrzeni badawczej 2016–2018,
 - uwzględniając europejską tablicę wyników innowacji z 23 czerwca 2020 r.,
 - uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-66/18 z 6 października 2020 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając zalecenie Komisji z 11 marca 2005 r. w sprawie Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii,
- A. mając na uwadze, że ukończenie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) skutkujące swobodą przepływu kadry oraz wiedzy naukowej i technologii jest kluczowym priorytetem Unii Europejskiej;
- B. mając na uwadze, że EPB ma pomóc przezwyciężyć rozdrobnienie krajowych wysiłków w dziedzinie badań naukowych i innowacji (R&I) dzięki redukcji rozbieżności między przepisami regulacyjnymi a administracyjnymi;
- C. mając na uwadze, że EPB oferuje ważne mechanizmy zapewniające swobodę przepływu kadrze naukowej oraz wymianę technologii, wiedzy i innowacji; mając ponadto na uwadze, że EPB jest ugruntowanym i dobrze znanym środowiskiem współpracy, które stymuluje wspólne transgraniczne działania R&I między kadrą naukową z państw członkowskich a węzłami EPB;
- D. mając na uwadze, że badania naukowe muszą opierać się na podstawowych zasadach rzetelności badawczej, a Europejski kodeks postępowania Zrzeszenia Europejskich Akademii Nauk (ALLEA) w zakresie rzetelności badawczej powinien być uważany za punkt odniesienia dla środowiska naukowego; mając na uwadze, że niezależność i obiektywizm to kluczowe elementy budowania i podtrzymywania zaufania do nauki;
- E. mając na uwadze, że przyspieszenie R&I w Unii Europejskiej oraz lepsza współpraca między prywatnymi a publicznymi R&I w państwach członkowskich z myślą o wczesnym wprowadzaniu na rynek i upowszechnianiu w społeczeństwie nowych rozwiązań technologicznych oraz ulepszaniu istniejących ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia naszych celów w dziedzinie klimatu, transformacji cyfrowej i ożywienia gospodarki europejskiej; mając na uwadze, że wysokiej jakości miejsca pracy stwarzają nowe możliwości gospodarcze w UE; mając na uwadze, że inwestycje w badania podstawowe to inwestycja w przyszłość, oraz mając na uwadze, że finansowanie takich badań nie powinno być motywowane wyłącznie zyskiem ekonomicznym; mając na uwadze, że do ważnych odkryć naukowych dochodzi w trakcie badań finansowanych ze środków publicznych;

⁽¹⁾ Wyrok z 6 października 2020 r., Komisja przeciwko Węgrom, C-66/18, EU:C:2020:792.

⁽²⁾ Dz.U. L 75 z 22.3.2005, s. 67.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- F. mając na uwadze, że co do zasady R&I powinny być zgodne z zasadą neutralności technologicznej; mając jednak na uwadze, że ważne jest, aby podkreślić, że wybory technologiczne muszą przestrzegać obowiązujących ram politycznych;
- G. mając na uwadze, że R&I mają zasadnicze znaczenie, ponieważ umożliwią ożywienie gospodarcze w Europie, wspierają i przyspieszają transformację cyfrową i ekologiczną w sposób społecznie odpowiedzialny, zwiększają zrównoważony charakter i konkurencyjność Unii oraz wzmacniają jej odporność;
- H. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 dotknął wiele osób należących do młodej kadry naukowej, które doświadczyły pogarszających się warunków pracy i ograniczonego dostępu do laboratoriów i innych podstawowych obiektów, a co za tym idzie miały mniejsze możliwości ukończenia projektów i uzyskania kwalifikacji wymaganych do awansu zawodowego;
- I. mając na uwadze, że kobiety zajmują jedynie 24 % najwyższych stanowisk w szkolnictwie wyższym w Unii Europejskiej; mając na uwadze, że są one nadal niedostatecznie reprezentowane wśród doktorantów w szeregu przedmiotów z dziedziny nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), w tym w dziedzinie ICT i inżynierii, ale także w produkcji i budownictwie;
- J. mając na uwadze, że w bardziej synergicznym podejściu do innych unijnych programów finansowania i strategii politycznych UE można by wykorzystać potencjał R&I, który powstał w ostatniej dekadzie w krajach osiągających gorsze wyniki; mając na uwadze, że wymagałoby to łączenia zasobów, aby wspierać działania promujące rozwój kapitału ludzkiego oraz innowacyjne technologie i nowe modele biznesowe, a także aby wesprzeć konserwację i rozbudowę infrastruktury; mając na uwadze, że ukierunkowane łączenie inwestycji z funduszy strukturalnych w ramach priorytetów inteligentnej specjalizacji z doskonałymi inicjatywami R&I wspieranymi z programu ramowego może znacznie poprawić wyniki niektórych regionów i wzmocnić EPB jako całość; mając na uwadze, że w tym kontekście ważne jest również, aby podkreślić konieczność optymalizacji i lepszej koordynacji wykorzystania infrastruktur badawczych na szczeblu UE;
- K. mając na uwadze, że integracyjne podejście Komisji polegające na powiązaniu EPB z europejskim obszarem edukacji i europejską polityką przemysłową w celu wspierania synergii między tymi wzajemnie zależnymi obszarami powinno prowadzić raczej do synergii niż do większej złożoności EPB, europejskiego obszaru edukacji lub polityki przemysłowej;
- L. mając na uwadze, że EPB powinna przyspieszać realizację wielu strategii i zobowiązań międzynarodowych UE, takich jak strategię na rzecz MŚP i strategię cyfrowe, Europejski Zielony Ład i cele zrównoważonego rozwoju ONZ;
- M. mając na uwadze, że otwartość na świat i współpraca międzynarodowa są niezbędne dla powodzenia unijnej polityki R&I; mając na uwadze, że państwa stowarzyszone z programem ramowym stanowią integralną część EPB i już przyspieszają osiągnięcie jej celów; mając na uwadze, że europejskie sąsiedztwo zasługuje na szczególną uwagę; mając na uwadze, że wszystkie kraje na wschodzie i południu powinny korzystać z wymiany naukowej i współpracy z państwami członkowskimi UE;
- N. mając na uwadze, że EPB nie może zostać ukończona bez zagwarantowania wolności akademickiej w Unii oraz bez poszanowania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej dotyczących wolności akademickiej, swobody zakładania placówek szkolnictwa wyższego oraz wolności prowadzenia działalności gospodarczej; mając na uwadze, że według TSUE wolność akademicka ma nie tylko wymiar indywidualny w zakresie, w jakim wiąże się z wolnością wypowiedzi, w szczególności w dziedzinie badań naukowych, wolnością komunikacji, badań naukowych i upowszechniania wyników, lecz ma także wymiar instytucjonalny i organizacyjny odzwierciedlony w autonomii placówek akademickich;

Cele

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji, w którym określono strategiczne cele i działania wymagające wdrożenia w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, aby priorytetowo potraktować inwestycje i reformy w dziedzinie R&I, osiągnąć cel 3 % PKB, poprawić dostęp kadry naukowej w całej UE do doskonałości oraz umożliwić środowisku naukowemu, społeczeństwu i gospodarce realnej dostęp do wyników badań, przy jednoczesnym zapewnieniu, że finansowane ze środków publicznych R&I rzeczywiście przyczyniają się do poprawy dobrostanu społecznego;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

2. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie zawierającego następujące zobowiązania do zrealizowania do 2030 r.: skoordynowany w całej UE wzrost wydatków publicznych na R&I z obecnego średniego poziomu 0,81 % PKB do 1,25 %; wzrost krajowego publicznego dofinansowania badań i rozwoju w ramach wspólnych programów i partnerstw europejskich z obecnego poziomu wynoszącego nieco poniżej 1 % do 5 %; wspólne uzgodnienie priorytetowych obszarów działań EPB (zarówno horyzontalnych, jak i tematycznych);
3. podkreśla silny związek między R&I a przedsiębiorczością, co stwarza możliwości tworzenia nowych jednoróżców, przedsiębiorstw typu start-up i MŚP; przypomina o znaczeniu stworzenia ekosystemu cyfrowego, który sprzyjałby innowacjom technologicznym i rozwojowi MŚP, głównie za pośrednictwem węzłów innowacji EPB;
4. uznaje kluczową rolę uniwersytetów i instytucji akademickich w tworzeniu dynamicznych ekosystemów R&I; podkreśla centralną rolę studentów, którzy będą następnym pokoleniem innowatorów w tych ekosystemach;
5. podkreśla, że w kontekście EPB terminy „badania naukowe” i „innowacje” nie ograniczają się do innowacji technologicznych, lecz są ujęte jako zagadnienia przekrojowe o szerokim znaczeniu dla wszystkich aspektów nauk społecznych i humanistycznych oraz są w pełni zintegrowane z każdym z celów ogólnych;
6. uważa, że przegląd EPB powinien obejmować horyzontalne podejście do zacieśniania współpracy między instytucjami badawczymi, w tym uniwersytetami; apeluje o zwiększenie wsparcia budżetowego dla sojuszy uniwersyteckich, a także o ustanowienie ram wspomagających, które umożliwiłyby rozwój sojuszy w elastyczny sposób; uważa ponadto, że współpraca uniwersytecka nie powinna ograniczać się wyłącznie do sojuszy, lecz że uniwersytety powinny mieć dostęp do większej liczby systemów finansowania, aby móc współpracować poza sojuszami;
7. podkreśla, że ważne jest tworzenie synergii między szkolnictwem wyższym, instytucjami badawczymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego jako prawdziwymi partnerami w kontekście R&I, a także sojuszy przemysłowych, co pozwoli w pełni wykorzystać podwójną rolę uniwersytetów; przypomina w związku z tym o konieczności stworzenia sprzyjających warunków i możliwości dla kadry naukowej dzięki wykorzystaniu wysokiej jakości infrastruktury badawczej; wzywa Komisję, aby zadbała o inkluzywny kształt tych partnerstw, których podstawą powinny być przejrzystość, zrównoważona reprezentacja zainteresowanych stron i ciągła otwartość, a także aby zaoferowała tak zróżnicowanym zainteresowanym stronom dostateczne możliwości uczestnictwa;
8. podkreśla, że wszelkie zaproszenia do składania wniosków o finansowanie muszą być przejrzyste i ogłaszane z odpowiednim wyprzedzeniem; podkreśla ponadto, że wspólne plany działania w zakresie technologii przemysłowych powinny w większym stopniu uwzględniać wkład oddolny i powszechny udział i nie tylko przemysł traktować jako główne źródło wkładu, ale akceptować również wkład najnowszych i najnowocześniejszych R&I, a także organizacji konsumenckich i partnerów społecznych;
9. wzywa państwa członkowskie, aby przełożyły nową EPB na konkretne strategie polityczne i działania finansowe mające przyczynić się do dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej, wdrożenia ambitnego Europejskiego Zielonego Ładu i strategii przemysłowej, odbudowy zwiększającej odporność i zaspokojenia potrzeb medycznych; podkreśla, że odpowiednie powiązania w ekosystemach innowacji i przemysłu oraz między nimi a ich podmiotami, w tym środowiskiem akademickim, przemysłem, sektorem publicznym na różnych szczeblach, ogółem społeczeństwa i społeczeństwem obywatelskim w całej UE, są istotne do tego, by zapewnić szybsze wdrażanie wyników badań w gospodarce i społeczeństwie; zwraca w związku z tym uwagę na kluczową rolę MŚP w podejmowaniu kwestii innowacji i rozwoju technologicznego oraz potencjał tradycyjnych MŚP, który wciąż wymaga uwolnienia; podkreśla rolę węzłów EPB jako narzędzia, które zapewnia dostępność wysokiej jakości nauki we wszystkich miastach i regionach UE, a także sprzyja propagowaniu regionów, w których istnieją możliwości zrównoważonego wzrostu;
10. wyraża zaniepokojenie, że proces poprawy jakości systemów R&I spowalnia i postępuje nierównomiernie w całej Unii ⁽³⁾;
11. podkreśla, że podczas pandemii COVID-19 R&I odgrywały ważną rolę, przyczyniając się do opracowania wielosektorowych i transdyscyplinarnych rozwiązań służących przezwyciężeniu kryzysu; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje plan działania ERAvsCorona jako przykład szybko zdefiniowanych i dobrze ukierunkowanych działań podejmowanych wspólnie z państwami członkowskimi;

⁽³⁾ Zob. sprawozdanie z postępu prac EPB z 2018 r.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

12. podkreśla, że pandemia COVID-19 ukazała nie tylko doniosłość współpracy w zakresie R&I, ale także, że praktyki i infrastruktura otwartej nauki pomagają szybko dostarczać rozwiązania pozwalające zaspokoić najpilniejsze potrzeby społeczne; podkreśla, że EPB ma do odegrania kluczową rolę, jeśli chodzi o rozwój otwartej nauki i dzielenie się wynikami badań, danymi i infrastrukturą, a także dopilnowanie, aby wszystkie publikacje naukowe będące wynikiem badań finansowanych ze środków publicznych były standardowo publikowane w ogólnodostępnych czasopismach, natomiast wyniki badań i dane powinny być udostępniane zgodnie z zasadami FAIR (łatwe do znalezienia, dostępne, interoperacyjne i możliwe do ponownego wykorzystania);
13. podkreśla, że pandemia COVID-19 zwiększyła zapotrzebowanie na lepszą łączność, a tym samym przyspieszyła transformację cyfrową; ubolewa jednak, że niewystarczająco uwzględniono dzielenie się technologiami i prawami własności intelektualnej;
14. apeluje o znalezienie równowagi między badaniami podstawowymi a badaniami (w większym stopniu) stosowanymi prowadzącymi do konkretnych innowacji w całej EPB, a także podkreśla, że zarówno jedne, jak i drugie badania są niezwykle ważne;
15. podkreśla, że badania podstawowe odnoszą się do działalności naukowców, którzy badają zagadnienia w imię poszerzania wiedzy, niezależnie od rentowności ekonomicznej lub krótkoterminowego zastosowania;
16. zauważa, że nowa EPB musi w pełni uwzględnić dwojaką transformację – ekologiczną i cyfrową oraz przyczynić się do przyspieszenia w tym kontekście R&I poprzez m.in. lepsze dostosowanie i wzmocnienie inwestycji w R&I dzięki wykorzystaniu synergii z Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), a także poprawę współpracy między prywatnymi i publicznymi R&I nie tylko na terytoriach państw członkowskich, ale również między nimi, aby przyspieszyć upowszechnianie wśród społeczeństwa i wprowadzanie na rynek innowacyjnych technologii i rozwiązań, które są fundamentalne dla osiągnięcia celów klimatycznych UE oraz wykorzystania głównych szans ekonomicznych, jakie daje dwojaka transformacja;

Finansowanie i synergie

17. podkreśla, że z uwagi na to, iż Europa stoi w obliczu naglących wyzwań społecznych, ekologicznych i gospodarczych, pogłębionych przez kryzys związany z COVID-19, najwyższy czas na reorganizację EPB w celu odbudowy Europy i stworzenia nowego modelu odporności społecznej, gospodarczej i środowiskowej dla UE; jest w związku z tym zaniepokojony powolnym tempem dostosowywania polityki krajowej do polityki uzgodnionej z państwami członkowskimi na szczeblu UE;
18. zwraca się do państw członkowskich o zwiększenie budżetów krajowych przeznaczonych na R&I; w związku z tym wyraża zadowolenie, że w konkluzjach z 1 grudnia 2020 r. Rada ponownie potwierdziła cel inwestycyjny wynoszący 3 % PKB; ubolewa, że w tych konkluzjach Rada nie zobowiązała się do realizacji proponowanego celu inwestycyjnego w wysokości 1,25 % PKB w odniesieniu do publicznego finansowania R&I;
19. przypomina, jak ważny jest wkład R&I w osiągnięcie celów określonych w porozumieniu paryskim i celów Europejskiego Zielonego Ładu; opowiada się za ogólnym zwiększeniem budżetów krajowych przeznaczonych na R&I w dziedzinie czystych technologii energetycznych, co będzie sprzyjać realizacji krajowych celów i docelowych poziomów finansowania, wyznaczających konkretne i odpowiednie ścieżki do roku 2030 i 2050;
20. utrzymuje, że należy tworzyć i w pełni wykorzystywać synergie między europejskimi instrumentami finansowania, w szczególności między programami „Horyzont Europa” i Erasmus+, funduszami polityki spójności, NextGenerationEU, Programem na rzecz jednolitego rynku, InvestEU, LIFE+, Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i unijnymi instrumentami działań zewnętrznych, partnerstwem w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA), Programem UE dla zdrowia i programem „Cyfrowa Europa”, oraz zwraca się do Komisji o zapewnienie państwom członkowskim jasnych, prostych i praktycznych wytycznych oraz usprawnionych narzędzi, określających, jak najlepiej zrealizować te synergie w skali krajowej i regionalnej; w związku z tym podkreśla znaczenie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), który będzie wspierał inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, w tym infrastrukturę R&I, i w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji nowej EPB;
21. jest zdania, że plany odbudowy i NextGenerationEU stanowią okazję do ugruntowania trójkąta wiedzy oraz wzmocnienia umiejętności, edukacji i badań naukowych; zwraca uwagę na potrzebę bardziej ustrukturyzowanych powiązań z inicjatywami służącymi wzmocnieniu europejskiego obszaru edukacji i europejskiego obszaru innowacji; wyraża zadowolenie, że Rada planuje włączyć wzmocnienie EPB do krajowych planów naprawy gospodarczej;
22. podkreśla znaczenie współpracy – począwszy od fazy planowania projektów – między środowiskiem akademickim, instytucjami badawczymi i przemysłem dla promowania nauki oraz innowacyjnych technologii i rozwiązań mających na celu dzielenie się zasobami i korzyściami dopełniającymi, a także dla kończenia wspólnie projektów innowacji

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

technologicznych, aby tworzyć gotowe do wprowadzenia na rynek produkty, usługi lub procesy oraz poprawiać dobrostan; w kontekście nowej EPB popiera wzajemną wymianę i ściślejszą współpracę między różnymi podmiotami, aby wzbogacić doświadczenia edukacyjne, przyspieszyć transfer wiedzy, podnosić świadomość i znajdować rozwiązania, które pozwolą sprostać wyzwaniom społecznym, środowiskowym i gospodarczym;

23. zwraca uwagę na potencjał wielodyscyplinarnego i wielopodmiotowego podejścia do ekosystemów, łączącego twórcze i kulturowe atuty i mocne punkty Europy; zauważa korzyści synergii wynikające z połączenia różnych sektorów i dyscyplin naukowych, w tym sztuki, projektowania i kreatywności, a także nauk społecznych i humanistycznych;

24. dostrzega rolę, jaką sektor prywatny odgrywa w poprawie naszych zdolności w zakresie R&I, w zwiększaniu skali nowych innowacji oraz w stymulowaniu konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju Europy; podkreśla, że znaczący wpływ społeczny można osiągnąć m.in. poprzez wykorzystanie najnowszej wiedzy badawczej w przedsiębiorstwach typu start-up, przedsiębiorstwach o ugruntowanej pozycji i przemyśle; podkreśla, że należy wzmocnić długoterminową współpracę strategiczną między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami, aby przyspieszyć realizację celów leżących w interesie publicznym oraz zintegrować trójkąt wiedzy w celu osiągnięcia lepszych wyników społecznych; podkreśla, że przemysł i MŚP mogą odgrywać istotną rolę, jeśli chodzi o wkład w długoterminowe inwestycje i rozwiązanie problemu „doliny śmierci”, oraz zachęca Komisję do zbadania, w jaki sposób lepiej wykorzystać synergie między publicznymi i prywatnymi inwestycjami w R&I, również w odniesieniu do szkoleń, umiejętności i rozwoju działalności badawczej;

25. ponownie podkreśla w związku z nową EPB, że należy stosować istniejące ramy własności intelektualnej oraz popierać przyszły jednolity patent i wszelkie niezbędne mechanizmy elastyczności, aby osiągnąć równowagę między egzekwowaniem obowiązujących praw własności intelektualnej a dążeniem do innowacji; podkreśla potencjalną rolę przyszłego jednolitego patentu w usprawnianiu procedur i zmniejszaniu obciążeń administracyjnych dla europejskich innowatorów;

Zmniejszanie luki

26. uważa, że jednym z kluczy do sukcesu znacznie zwiększonych wydatków publicznych na R&I jest integracja różnych europejskich, krajowych i prywatnych źródeł finansowania, w tym konwergencja finansowania za pośrednictwem programu „Horyzont Europa”, RRF, unijnych funduszy spójności oraz krajowego finansowania badań i rozwoju;

27. apeluje o ambitny pakiet „Rozszerzanie uczestnictwa i wzmocnianie EPB” w programie „Horyzont Europa”, który wspierałby współpracę między państwami członkowskimi w celu osiągnięcia zrównoważonego dostępu do doskonałości;

28. wzywa państwa członkowskie, aby jak najszybciej i z uwzględnieniem odbudowy po pandemii wspierały nową EPB krajowymi reformami i zasobami uzupełniającymi unijne instrumenty finansowania poprzez wdrożenie nowych narzędzi, a mianowicie części „Rozszerzanie uczestnictwa i wzmocnianie europejskiej przestrzeni badawczej” w programie „Horyzont Europa”, która pomoże zmniejszyć lukę w wynikach R&I oraz zredukować nierówności między poszczególnymi krajami i regionami; w związku z tym podkreśla potrzebę zajęcia się inwestycjami i reformami w dziedzinie R&I; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie Forum EPB na rzecz Transformacji oraz przyszły pakt na rzecz R&I; zauważa, że powodzenie paktu będzie zależało od szerokiego poparcia dla niego w sektorze, w związku z czym postuluje włączenie Parlamentu i zainteresowanych stron w proces opracowywania paktu;

29. uznaje istotną rolę władz regionalnych w promowaniu polityki w zakresie R&I, a także znaczenie regionalnych ekosystemów R&I; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia wielopoziomowej formy sprawowania rządów obejmującej władze regionalne i lokalne w celu wzmocnienia ekosystemów regionalnych i węzłów EPB;

30. podkreśla, że należy zapewnić synergię między węzłami EPB a innymi ośrodkami związanymi z R&I, takimi jak ośrodki innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT), centra i sieci innowacji cyfrowych, np. centra innowacji cyfrowych w dziedzinie AI, i Europejska Sieć Przedsiębiorczości;

31. popiera inicjatywy służące dalszemu zwiększaniu inwestycji w umiejętności, badania naukowe i innowacje w państwach członkowskich, które według europejskiej tablicy wyników innowacyjności wciąż uznaje się za skromnych i umiarkowanych innowatorów; z zadowoleniem przyjmuje już podjęte inicjatywy, w tym Regionalny System Innowacji EIT, aby zlikwidować lukę, która istnieje w tych państwach członkowskich;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

32. podkreśla, że w EPB należy traktować priorytetowo dostęp do doskonałości, mobilność naukowców i swobodny przepływ wiedzy, promować włączenie społeczne i rozpowszechniać możliwości na całym terytorium Europy, wzmacniając powiązania i synergię między różnymi społecznościami R&I, a tym samym przyczyniając się do pełnego wykorzystania potencjału R&I w Europie; podkreśla, że nadanie priorytetu doskonałości umożliwi EPB odegranie kluczowej roli w zmniejszaniu dysproporcji w Unii i udzielenie pomocy w niwelowaniu wciąż istniejącej luki w badaniach naukowych;

33. podkreśla, że potrzeby i interesy społeczne powinny znajdować się w centrum R&I oraz że w związku z tym zaangażowanie obywateli, społeczności lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego powinno być najważniejszym elementem nowej EPB, aby ułatwić jej upowszechnianie w społeczeństwie, a tym samym wywrzeć większy wpływ społeczny i zwiększyć zaufanie do nauki; apeluje zatem o intensyfikację komunikacji naukowej i kampanii uświadamiających, a także o ścisłe zaangażowanie – od początku procesów R&I – społeczeństwa obywatelskiego i użytkowników końcowych, w tym organizacji przedstawicielskich grup bardziej zagrożonych wykluczeniem, takich jak osoby z niepełnosprawnościami i inne grupy niedostatecznie reprezentowane w społeczeństwie, tak aby podjąć kluczowe kwestie związane z ich wykluczeniem w dziedzinie R&I, a także zagwarantować, że opracowane następnie technologie i innowacje rzeczywiście będą służyć społeczeństwu, a nie na odwrót;

34. z zadowoleniem przyjmuje plany Komisji dotyczące poprawy dostępu naukowców z całej UE do instytucji propagujących doskonałość i do infrastruktury; podkreśla jednak potrzebę bardziej ukierunkowanego wsparcia, które przyczyni się do zlikwidowania luki w R&I w Unii;

35. podkreśla, że należy ograniczyć fragmentację w dostępie do danych badawczych, i uznaje znaczenie europejskiej chmury dla otwartej nauki w kontekście nowej EPB, której celem jest zbliżenie instytucjonalnych, krajowych i europejskich zainteresowanych stron, inicjatyw i infrastruktur danych, aby stworzyć w UE inkluzywny ekosystem otwartej nauki; apeluje o promowanie uczestnictwa w inicjatywach na rzecz otwartej nauki i wymiany danych przez poprawę europejskiej infrastruktury wymiany danych i propagowanie stosowania norm dotyczących danych;

Kariera zawodowa

36. zwraca uwagę, że należy wzmacniać pozycję kobiet i dziewcząt, aby podejmowały pracę w dziedzinach STEM, oraz zwraca się do państw członkowskich i Komisji o opracowanie środków, które poprawią warunki umożliwiające kobietom karierę naukową i ograniczą zjawisko niedostatecznej reprezentacji kobiet; apeluje o bardziej atrakcyjne możliwości zatrudnienia dla młodych naukowców i grup niedostatecznie reprezentowanych, również w świetle kluczowego wkładu kobiet w działalność naukową i badawczo-rozwojową, przy jednoczesnym zmniejszeniu luki płacowej między kobietami a mężczyznami w tym sektorze; zachęca państwa członkowskie i organizacje badawcze, w tym uczelnie wyższe, do wspierania w R&I elastycznych warunków zatrudnienia i organizacji pracy zarówno w przypadku kobiet, jak i mężczyzn, w tym do promowania równego podziału obowiązków związanych z opieką, oraz do przeprowadzenia przeglądu osiągnięć badaczy w celu wyeliminowania dyskryminacji ze względu na płeć; domaga się ponadto lepszego uwzględnienia aspektu płci w treści R&I oraz sprawniejszego gromadzenia zdezagregowanych danych i wyników;

37. wyraża uznanie dla inicjatywy ERA4You dotyczącej ukierunkowanych środków na rzecz mobilności mających wspierać naukowców – w państwach członkowskich o niewielkich osiągnięciach w dziedzinie R&I – w zakresie uczenia się, osiągnięcia doskonałości i wspierania mobilności badaczy między przemysłem a środowiskiem akademickim;

38. przyjmuje do wiadomości uruchomienie Forum EPB na rzecz Transformacji, które ma wspierać państwa członkowskie w koordynacji krajowego finansowania i reform w zakresie R&I oraz w nadawaniu tym działaniom priorytetów;

39. zauważa, że między państwami członkowskimi występują znaczne różnice, jeżeli chodzi o cyrkulację talentów i możliwości w zakresie R&I; uważa, że Komisja i państwa członkowskie powinny dążyć do cyrkulacji talentów, ponieważ dzięki zrównoważonemu cyklicznemu przepływowi naukowców można rozwiązać problem drenażu mózgow; uważa, że osiągnięcie takiej równowagi wymaga działań na szczeblu europejskim za pomocą środków i instrumentów politycznych;

40. podkreśla znaczenie systemów zachęt promujących mobilność naukowców (ERASMUS+, działania „Maria Skłodowska-Curie”, Europejska Rada ds. Badań Naukowych); przypomina w związku z tym o badaniu na temat środków wsparcia dla naukowców sprzyjających ich powrotowi do Unii i do krajów pochodzenia w Unii, które to środki przewidziano w programie „Horyzont Europa” i które mogą być użytecznym narzędziem do wykazania potrzeby prowadzenia działań promujących powrót naukowców;

41. wzywa Komisję do opracowania dodatkowych instrumentów i środków służących osiągnięciu tego celu, np. za pomocą węzłów EPB i inicjatywy ERA4You, działań poszerzających uczestnictwo i instrumentów wspierających, które umożliwią opracowanie i wdrożenie reform w krajowych systemach R&I, takich jak narzędzie wspierania polityki;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

42. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę opracowania zestawu narzędzi wspierających kariery naukowe; ubolewa, że Komisja planuje przyjęcie tej inicjatywy dopiero do 2024 r., i apeluje o jej wczesne przyjęcie w celu zwiększenia mobilności, rozwijania kompetencji i umiejętności, zapewnienia ukierunkowanych szkoleń i zwiększenia szans na zatrudnienie;

43. wzywa Komisję, aby zidentyfikowała i usunęła utrzymujące się bariery, z jakimi borykają się naukowcy, gdy rozważają przeprowadzkę do innych europejskich krajów i regionów, w tym bariery niezwiązane z badaniami naukowymi, takie jak polityka w zakresie zabezpieczenia społecznego, emerytur i zasobów ludzkich obejmująca systemy uznawania i wynagradzania, a także placówki opieki nad dziećmi i równowaga między życiem zawodowym a prywatnym; w tym celu wzywa Komisję i agencje krajowe do współpracy i poprawy gromadzenia i porównywalności informacji na temat rekrutacji i mobilności naukowców oraz modeli rozwoju kariery;

44. popiera plan Komisji, by w oparciu o ogólnoeuropejski fundusz emerytalny dla naukowców (RESAVER) opracować nadrzędne ramy kariery naukowców w celu dalszego promowania mobilności transgranicznej i międzysektorowej, zwiększenia porównywalności i przejrzystości w odniesieniu do możliwości rozwoju kariery oraz silniejszego przyciągania wysoko wykwalifikowanych talentów z państw trzecich;

45. jest przekonany, że naukowcy są jednym z najważniejszych zasobów systemów badawczych, innowacji i zrównoważonego wzrostu oraz że należy im zapewnić odpowiednie warunki do wykonywania pracy; uważa również, że pracodawcy i fundatorzy powinni zadbać o to, by warunki pracy naukowców gwarantowały elastyczność i autonomię uznawane za niezbędne dla powodzenia badań naukowych, umożliwiały naukowcom – zarówno kobietom, jak i mężczyznom – łączenie życia rodzinnego z pracą, a także poprawiały dostęp do infrastruktury, moc obliczeniową i możliwości; apeluje o systematyczne uznawanie możliwości, jakie oferuje naukowcom mobilność wirtualna;

46. podkreśla zasadniczą rolę umiejętności; jest zdania, że postawienie wiedzy na pierwszym miejscu stanowi jeden z kluczowych filarów nowej EPB; podkreśla rolę uniwersytetów w promowaniu uczenia się przez całe życie oraz nabywania i zmiany kwalifikacji dla zwiększenia możliwości wszystkich pracowników i zaspokojenia zapotrzebowania rynku pracy na umiejętności wynikające z transformacji ekologicznej i cyfrowej, a także w przyczynianiu się do szybkiej odbudowy po kryzysie związanym z COVID-19;

47. wzywa Komisję, aby współpracowała z państwami członkowskimi w celu określenia strategii politycznych i procedur, które mogłyby wesprzeć lepsze zarządzanie karierą naukową, zmniejszyć niepewność zatrudnienia, promować włączenie społeczne i różnorodność, a w ostatecznym rozrachunku podnieść jakość osiągnięć naukowych;

Warunki umożliwiające prowadzenie badań

48. jest zdania, że Unia powinna dysponować światowej klasy infrastrukturą i sprzętem, aby prowadzić działalność R&I, wspierać przemysł i MSP oraz uwolnić potencjał innowacyjny umożliwiający osiągnięcie celów polityki europejskiej;

49. uznaje znaczenie planu działania Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych dla rozwoju infrastruktur R&I, które stanowią kluczowy filar EPB, oraz podkreśla potrzebę rozwoju nowej infrastruktury paneuropejskiej;

50. wzywa właściwe instytucje, aby wspierały młodych naukowców przez zapewnienie im odpowiednich warunków i możliwości oraz aby przyjęły pilne środki, takie jak wydłużenie czasu trwania grantów i projektów, dostosowanie terminów i poprawa dostępu do infrastruktury;

51. zwraca się o promowanie nowych i istniejących talentów oraz o zapewnienie punktu kontaktowego do celów wymiany i interakcji między naukowcami na wszystkich etapach ich kariery zawodowej i we wszystkich obszarach sztucznej inteligencji, biorąc pod uwagę, że stała się ona główną siłą napędową innowacji, przyszłego wzrostu i konkurencyjności oraz ma kluczowe znaczenie dla sprostania głównym wyzwaniom, przed którymi stoi społeczeństwo, takim jak zmiana klimatu, energia i mobilność, żywność i zasoby naturalne, zdrowie i społeczeństwa integracyjne; podkreśla, że w całej UE należy wspierać rozwój węzłów EPB, które zwiększają dostęp do tych narzędzi i przyczyniają się do zmniejszenia luki kompetencyjnej w tej dziedzinie;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

52. podkreśla, że kluczowe znaczenie ma szybkie opracowanie europejskiej chmury dla otwartej nauki w oparciu o zasady FAIR; wyraża zaniepokojenie powolnymi postępami w osiągnięciu tego celu; wzywa Komisję, aby przyspieszyła rozwój europejskiej chmury dla otwartej nauki w zaufaną przestrzeń danych R&I; przypomina o znaczeniu połączenia wszystkich inicjatyw związanych z wymianą danych, takich jak inicjatywy dotyczące tworzenia europejskich przestrzeni danych dla zdrowia, energii, produkcji, mobilności, rolnictwa, finansów, umiejętności i administracji publicznej;

Zasady

53. podkreśla, że nie można ukończyć EPB bez zagwarantowania wolności akademickiej w Unii; z zadowoleniem przyjmuje zasadę wolności akademickiej jako podstawowy filar nowej EPB;

54. wzywa Komisję do zapewnienia, by EPB promowała poszanowanie wolności akademickiej we wszystkich krajach europejskich w celu zagwarantowania doskonałości naukowej i zgodnie z art. 13 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;

55. podkreśla potrzebę przestrzegania praktyk etycznych i podstawowych zasad etycznych, a także norm etycznych udokumentowanych w różnych krajowych, sektorowych lub instytucjonalnych kodeksach etyki; przypomina, że w odniesieniu do programów badawczych UE należy stosować zasady określone w art. 19 programu ramowego „Horyzont Europa” w zakresie etyki;

56. podkreśla, że należy zaangażować obywateli, aby przyczyniali się do rozwoju nowej wiedzy i innowacji dla naszego społeczeństwa; apeluje do Komisji, aby wzmocniła dialog ze społeczeństwem obywatelskim, zwiększała świadomość i promowała aktywny udział na wszystkich etapach badań naukowych, a przez to umożliwiała obywatelom współudział w projektowaniu rozwiązań, przyczynianie się do powstawania nowych pomysłów oraz budowanie konstruktywnych postaw w odniesieniu do nauki i jej misji; zachęca właściwe instytucje do zwrócenia szczególnej uwagi na możliwości zaangażowania młodych ludzi i studentów;

Wymiar globalny

57. podkreśla, że współpraca międzynarodowa jest ważnym elementem umożliwiającym EPB intensyfikację wymiany wiedzy i poprawę umiejętności oraz zwiększenie zdolności w zakresie R&I;

58. podkreśla, że reforma EPB musi iść w parze z aktualizacją strategicznego podejścia UE i państw członkowskich do współpracy międzynarodowej wykraczającej poza EPB; w związku z tym apeluje o aktualizację komunikatu Komisji z 2012 r. w sprawie międzynarodowej współpracy w dziedzinie R&I, który powinien obejmować nowe podejście do współpracy z krajami o niskich i średnich dochodach;

o

o o

59. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji i Radzie oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
